

ANTIKITERA CENTAR ZA POPULARIZACIJU I PROMOCIJU ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U RIJECI

Važnost angažmana znanstvenika u popularizaciji znanosti

Antikitera

Starogrčko minijaturno analogno astronomsko računalo – i naša redovita kolumna s prikazom i komentarom najnovijih i najaktualnijih tehnoloških i inovacijskih događanja u svijetu iz pera uglednih znanstvenika.

Znanstvenici ulažu ogroman rad i trud u popularizaciju znanosti jer je zadaća i odgovornost svakog znanstvenika, čiji je rad financiran javnim novcem, da o svom znanstvenom radu informira opću javnost i da joj približi rezultate toga rada. Općenito, promicanje i popularizacija znanosti među stanovništvom ključni su za suočavanje s izazovima našeg doba, promicanje gospodarskog rasta te potiču znatiželju i razumijevanje svemira i našeg mjesta u njemu

izv. prof. dr. sc. Vedrana MIKULIĆ
CRNKOVIĆ, doc. dr. sc. Nina ČEH

Znanost je sastavni dio naše kulture i povijesti. Postignuća znanstvenika tijekom povijesti, napredak znanstvenih spoznaja i promocija znanstvenih rezultata omogućuju ljudima da cijene ljepotu svijeta koji nas okružuje i uvijek iznova otkrivaju čuda prirode.

Znanstvenici, stoga, ulažu ogroman rad i trud u popularizaciju znanosti, jer je zadaća i odgovornost svakog znanstvenika, čiji je rad financiran javnim novcem, da o svom znanstvenom radu informira opću javnost i da joj približi rezultate toga rada. Općenito, promicanje i popularizacija znanosti među stanovništvom ključni su za suočavanje s izazovima našeg doba, promicanje gospodarskog rasta te potiču znatiželju i razumijevanje svemira i našeg mjesta u njemu. Znanost nam otkriva procese koji su se događali u prošlosti i utjecali na društvo u kojem živimo danas. To nam omogućuje dublje razumijevanje uzroka i posljedica te nam pomaže da predvidimo razvoj društva i posljedice društvenih promjena. Uz to, prirodnoznanstvena pismenost omogućuje pojedincima donošenje informiranih odluka o pitanjima koja utječu na njihove živote, dok je razumijevanje znanstvenih koncepata i metoda nužno za kritičke procijene informacija, razlikovanje činjenica od fikcije i učinkovito sudjelovanje u javnom diskursu. Izloženost popularno-znanstvenim aktivnostima u pojedincu potiče cjeloživotnu znatiželju i poštovanje prema svijetu oko nas te nastavak učenja i intelektualni razvoj tijekom života, pridonoseći kulturi cjeloživotnog učenja.

Globalni izazovi

Dodatno, promičući obrazovanje u STEM području, sveučilišta osnažuju ljude da pomognu u rješavanju složenih izazova s kojima smo suočeni u svakodnevnom životu i stvaranju održive budućnosti za čovječanstvo. Inovacije koje su posljedice znanstvenih istraživanja pokreću, pak, gospodarski rast i prosperitet promicanjem tehnološkog napretka, stvaranjem novih industrija i poboljšanjem produktivnosti.

Imajući sve to u vidu, a kako bi se Sveučilište dodatno osnažilo u području popularizacije znanosti, Senat Sveučilišta u Rijeci je krajem 2022. godine svojom odlukom osnovao Centar za popularizaciju i promociju znanosti kao ustrojbeni jedinicu Sveučilišta, sve s ciljem suočavanja s globalnim izazovima promicanjem obrazovanja temeljenog na kulturi znanosti i buđenjem istraživačkog duha kod ljudi svih dobi i podrijetla.

Centar okuplja dvadesetak suradnika s različitih sastavnica našeg

Doc. dr. sc. Nina Čeh zamjenica je predstojnice Centra za popularizaciju i promociju znanosti

Glavna zadaća Centra za popularizaciju i promociju znanosti jest osmišljavanje, organizacija i provedba aktivnosti koji za cilj imaju popularizaciju znanosti u najširem smislu, promociju znanstvene i umjetničke djelatnosti Sveučilišta, ali i zajednice u kojoj Sveučilište djeluje te edukaciju u području znanstvene komunikacije

Sveučilišta koji su vrlo aktivni u osmišljavanju i provedbi popularno-znanstvenih aktivnosti. Glavna zadaća Centra jest osmišljavanje, organizacija i provedba aktivnosti koje za cilj imaju popularizaciju znanosti u najširem smislu, promociju znanstvene i umjetničke djelatnosti Sveučilišta, ali i zajednice u kojoj Sveučilište djeluje

Izv. prof. dr. sc. Vedrana Mikulić Crnković predstojnica je Centra za popularizaciju i promociju znanosti

te edukaciju u području znanstvene komunikacije. Osnovna djelatnost Centra je poticati koordinirane inicijative i aktivnosti koje okupljaju više sastavnica i pojedinaca te ulagati napore da se u aktivnosti uključe i dionici iz lokalne zajednice, poduzetništva te udruge građana. Posebnu pažnju Centar posvećuje osmišljavanju aktivnosti koje se organiziraju u suradnji s lokalnom zajednicom s posebnim naglaskom na aktivnostima koje se organiziraju za mlade te aktivnostima koje za cilj imaju čuvanje riječke i regionalne znanstveno-tehnološke baštine.

Suradnja s partnerima

Ove ciljeve Centar prije svega nastoji ostvariti suradnjom s brojnim partnerima iz lokalne zajednice i organizacijom popularno-znanstvenih manifestacija, kao što su Rijeka tehnologije, STEM piknik, Festival znanosti, Festival u Pintu znanosti. Među njima se ističe Festival znanosti, koji je u Rijeci u travnju organiziran 23. put. Festival je dugo godina bio jedna od malobrojnih popularno-znanstvenih manifestacija u Rijeci i okolici. Sigurni smo da je upravo Festival »zapalio« mnoge iskre koje i danas gore i donose brojne popularno-znanstvene aktivnosti u naš grad. Ponosni smo na naš Festival jer se pod njegovom kapom, pored brojnih drugih dionika iz lokalne zajednice, okuplja veliki broj škola i vrtića.

Tu svakako valja spomenuti i manifestaciju Rijeka tehnologije kojom u veljači Centar, u suradnji sa sastavnicama Sveučilišta tehnološkog usmjerenja (Tehničkim, Građevinskim i Pomorskim fakultetom te fakultetima matematike, fizike, informatike i digitalnih tehnologija, kao i sveučilišnim centrima) tijekom cijelog tjedna pruža učenicima i studentima, ali i svim građanima, priliku uvida u najnovija tehnološka postignuća te uloge sastavnica i znanstvenika Sveučilišta u njima.

S lokalnom zajednicom i lokanim temama povežujemo se i u okviru EU projekta FASIH - Future Art and Science in Industrial Heritage financiranog EU programom »Kreativna Europa«. Cilj je projekta da spletom znanosti i umjetnosti promišlja viziju Hartere koja doprinosi kvaliteti života u gradu koji teče njegujući njegovu industrijsku baštinu, te kreirati utopijske i distopijske vizije područja današnje Hartere.

Noć istraživača

Među manifestacijama koje planiramo organizirati za naše Riječane tijekom 2024. godine, svakako ističemo i Noć istraživača, manifestaciju koja je u Rijeci vrlo uspješno organizirana u više navrata. Veseli nas što će upravo naš Centar ove godine imati priliku i zadovoljstvo organizacijom Noći

Osnovna djelatnost Centra je poticati koordinirane inicijative i aktivnosti koje okupljaju više sastavnica i pojedinaca

Posebna pažnja posvećuje se organizaciji aktivnosti za mlade

Znanost nam otkriva procese koji su se događali u prošlosti i utjecali na društvo u kojem živimo danas

u okviru EU projekta »Blue Connect 2.0« razveseliti naše sugrađane. Doista, Noć istraživača prilika je za znanstvenike Sveučilišta u Rijeci da približe svoj rad te posao znanstvenika općenito zainteresiranim građanima, da pokažu koliko su znanost i znanstvena istraživanja povezani s našim životima te koliko rezultati znanstvenih istraživanja mijenjaju naše živote iz dana u dan. Također, to je fantastična prilika uvođenja zainteresiranih građana, pogotovo mladih, u čaroban svijet znanosti i u

posao znanstvenika, možda je bolje reći poziv, koji je izuzetno kreativan i u kojem znanstvenici uživaju. Jedna od aktivnosti kojom Centar najavljuje samu Noć je i popularno-znanstvena izložba »Znanost inspirirana prirodom« koja će se tijekom svibnja i lipnja moći razgledati na izložbenim panelima na Kampusu te na kojoj se može vidjeti primjere bioinspiracije u raznim znanstvenim područjima kojima se bave znanstvenici Sveučilišta.

Centar je prisutan i na društvenim mrežama Facebook, Instagram i LinkedIn, gdje donosimo najave i detaljne informacije o aktivnostima koje organiziramo kako bi građani među brojnim događanjima u Rijeci mogli izabrati upravo one znanstvenog karaktera, dok se putem mrežnih stanica Centra građani mogu spojiti i na virtualni Centar gdje je dostupan veliki broj popularno-znanstvenih predavanja.